

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Eiusdem constantia, & grauitas. Capvt XXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

ptima ho. quanta vestimentum, eum in lectum quis se co-
in Psal. 115. fert.

Rom. 3. ad Tit. Cauendam sacro Oratori in carpentia vitij
iracundiam, sed quod olim Phinees fecit, iugu-

Rom. 6. landum, & non irascendum. Hoc est, sceleris ver-

3. in Timot. bi diuini gladio sine ulla vitiosa animi commo-

Rom. 8. in 1. ad Timo. sione perimenda, ne quis increpationis praeceptu
suam explere videatur cupiditatem.

27. in 1. Co. vint. Inter concionandum personas nominatim non
esse perstringendas, sanare enim oportet errantes,
non efferrare.

Maiorem concionis partem moribus recte im-

pendi.

Tria ad ciuitatis perfectionem esse necessaria,
pietatem ciuium, misericordiam in pauperes, no-

nitatum detestationem.

Ecclesiasti balbutiendum sepe cum populo
quo sit fructuosior.

Eundem oportere summa patientia esse pradi-
tum, & tranquillo animo more piscatorum ex-

piscare, donec pisces se in rete induant.

Caveas omnino concionator à vanitate, &
delicijs, duobus scopolis in illo concionum freto
vehementer periculosiss. Studeat tamen valetu-

dini, quo suo ministerio defungi alacris possit.
Nec facilem, nec omnino auram habe-
at ad ea qua deferuntur crimina.

tia spes omnium maximè adblandiebantur,
se in solitudines proripuit, vt humanam glo-

riam forti animo calcetam subigeret. Quanto
vero hominum conatu ex ea vitæ quam ele-

gerat tranquillitate ad sacerdotia, curasq; ec-

clesiasticas sit proiectus, nemo nescit. In ain-

plissima porro dignitate collocatus ita lege-

fit, vt, Non sua lagena immolare, quod vetatur
in sacris; sed contentissimo quodam ani-

mi ardore in Dei gloriam niti videretur. Ita-

que plausus & acclamationes oderat, humanas
laudes respuebat; Nullum illi acroama du-

rius quam disertis laudatoris oratio, nihil
modestis auribus grauius quam assentatio vi-

debatur. Contra acerbam exilij ignominiam,
angores animi, corporis iam ætate & mor-

bis confecti cruciatus suas existimabat deli-

cias, & hæc quidem magno conscientie thea-

tro contentus patientissime deuorabat, vt
nec vellet in publicum si posset affluere con-

stantie famam. Nam & in epistola ad Olym-

piadem ait, se in suis ærumnis volitare, &
exultare, quasi ingentes nactus esset diuitias,
rum præcipit, vt hæc contineat, nec cuiquam
enunciet, imò etiam eorum ora qui hæc narra-

Habacuc.
1. 16.

Vide ep. 14.
ad Olymp.

Vide Theod.
1. c. 32.
Baro. an.
400. 72.

Chrysofomi humilitas.

CAPVT XXIV.

Nitebantur autem eximie virtutes insigni-
nis modestie, demissionisque radicibus,
quam à puero vehementer adamauit,
nam cum parentes pro suæ nobilitatis splen-
dore cum lauto quodam seruitio stipatum
vellent scholas frequentare, totam illam hu-
manarum rerum pompam modestissimus a-
dolefcens repudiauit, & vix eò adductus est, vt
vno duntaxat famulo vteretur. Cumque ma-
gnum illud ingenium quod supra ætatem se
efferebat, non possent homines non admirari,
crebrisque gratulationibus prosequi, obla-
tos sibi etiam tum in hoc primo ætatis limi-
ne magno à scholarum moderatoribus hono-
res terre non poterat, sed grauare adeo sustine-
bat, si qui modo comiter abijci non pos-
sent, vt cum facile intelligeres onera, non
honores gerere. Quamobrem eo tempore quo
de ingenij claritate, præstantissimaq; eloquen-

Eiusdem constantia, & grauitas.

CAPVT XXV.

Verum, vt cum de rebus ipsius ageretur, ni-
hil erat humilius, sic vbi Dei causa & re-
ligio suadebat, nihil erat altius, nihil
constantius. Equidem miror hominem inter
hæc aulæ fulgura & corruscationes, inter ex-
cussam vim procellarum, inter iactus fulmi-
num, iam ictum, iam fumentem, iam nefarijs
illis tradis in sanctissimum caput injectis ar-
dentem, omnes scelerum machinationes, &
omnes imperiorum fastus, veluti ruentis in se
coeli pondus ineluctabili quodam vigore spi-
ritu excipere.

Quis enim non suscipiat primum magni
illius Ioannis cum Gaina congressum? Venit
homo Arianus Cōstantinopolis Arcadij Im-
peratoris tumens amicitia, magnum aliquid
anhelans, adumbrata bellicarum rerum glo-
ria circumfluens, ingenti militum satellitio,
& Arianis clientibus quasi canum gregibus
vndique succinctus. Et ne quid ad singularem
malitiam decideret, quæ suam scelere potentiam
larum

GGGG

Larva quadam sanctitatis, & quietis publicæ velare nititur. Templum Ariani postulat, nutat Imperator, angitur, quo se verrat nescit, paternæ quippe pietatis non pressa ad exigui temporis recordationem, sed ad omnium seculorum memoriam iniusta recurrerant vestigia: Contra vero terrebant potentissimi hominis artes, qui si repulsam ambizioso stomacho minus concoqueret, verendum erat ne summam auctoritatem, quasi arcum intentum in Imperatorem verteret, & res imperij iam cōcussi, non mediocriter auerteret: Accersitur Chrysofostomus ille antea contemptus, & panosus Anachoreta, prodit in medium, congregatur, pugnat, reprimat furorē, frangit audaciam, arrogantissimum hominem quasi puerum virga cōnspicit. Tum fremente invidia, exultante nostra religione, fāsente celo, bonis omnibus plaudentibus, hæreticorum petitioni securam iniicit, & Ducem numerofo militum satellitio terribilem, in ea ipsa vice, in qua iam sibi pæse sedem moliebatur imperij, vagum, contemptum, eiecitur, basilicæ atque adeo sacrarum religionum immunem, irrisum, extorrem facit. Tanra est, & tam efficax inermis sacerdotis pro Deo armata constantia.

Quid deinde, quomodo flagitiosos priorum hominum mores, & quomodo effusam cleri licentiã, quomodo sanctissimas ex veteri illa inhumanitate oppressorum *Harpjas*, à quibus tenuis plebeculæ sanguis innocentissimus exugebatur, fuerit infectatus, quam acer, quam velox, quam animosus illis obfliterit, quis ignorat? Sed quia palmarium obtinet constantiæ, celebris illa cum Augusta concertatio, lubenter cætera prætereo. Coniux Arcadij Eudoxia mulier, & sexu ipso, & supra sexum arrogans, ingenio seuz, ira effrænata, auaritia insatiabilis, Imperij præterea auctoritate quasi sanctissimo telo in omnes bonos armata.

*Zosim. l. 5.
eam describit.*

*Socras. l. 6.
c. 16.
Zos. l. 8. 20.
Baron. ad
an. 404. 3.*

Primum Eunuchorum, & muliercularum septa famulatio, deinde furiosorum satellitum, & quod miserius est pudendorum Episcoporum seruilibus adiuta ministerijs Chrysofostomum aggreditur, nec iam Callitropes vineam, & pauperum prædiola deuorat animo, sed in ipsas aras, & æterni numinis honorem iniuriosa, statuat illam argenteam lucentissimam tragœdiã, & acerbissimorum dolorum fontem, non longè à tremendis Dei altaribus dedicat.

Hic hominum concursus, hic plausus & clamores, hic saltatorum & histionum spectacula, hic semimortuæ profanæ gentilitatis reliquæ excitantur. Quid faciat Chrysofostomus? assentetur? præmium est assentioni propositum amplissimum sanè sacerdotium: contra si reluctetur, non est tam ignarus rerum atque insolens, vt non videat impotentissimæ mulieris furias omnes esse excipiendas, & aut vitam extorrem subeundam, aut mortem forti animo oppetendam. Sed tacere non poterat, quem humana maior de celo vis animabat, obsistit, arguit, increpat, Augustam Ecclesiæ aditu prohibet, non illum dradematis fulgor perfrinxit, non satellitum minæ teruerunt, non inflexerunt amicorum læthymæ, non concusantium aduersus se Episcoporum fremitus infregerunt, non mouerunt iniquissima in infontis caput coniurata toties concilia, non exilia, non solitudines, non azma, non cruciatus, Archiepiscopum de illo altissimo constantiæ gradu deiecere, omnes suo corpore excepit in se coniectas volitantium quasi furiarum faces, omnia vidit, omnia pertulit, omnium telis vnum caput opposuit, vt si posset concitatum in Ecclesiam incendiū suo cruore reslingueret.

Eiusdem Zelus.

CAPVT XXVI.

ERAT porro beatissimi viri pectori fax quædam diuini amoris infixæ, quæ noctes diesque nouis ignium succrescens alimentis, suas vadique terrarum flammam ventilabat. Amor scilicet ille est, quo tanquam spirabili natura viuunt Angeli, quo sancti inardescunt, quo quicquid est puriorum in terris mentium validissimè fauciatur. Atque vt cælum pro igne solem habet reliquorum moderatorem luminum, fontem lucis, fontemque ardoris sempiterni. Hic vero mundus infertor nactus est illud elementum aere superius, cuius inter cætera potentissimus est dominatus. Sic is qui à nobis videri non potest, intelligi tamen potest, mentium quidã à concretione corporis secretarum mundus, pro Sole & igne, pro flammis & radijs vnica Amorem sortitus est purum, velocem, æthereum, synceram quandam diuinitatis portionem, cuius beneficio mortales penè in ipsam
Dei

Charitas